

Delårsrapport per den 31 oktober 2022

Social-och omsorgsnämnden

Innehåll

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstepersons bedömning och analys	3
Samlad bedömning och analys av ekonomi, verksamhet och personal	3
Ekonomi	5
Ekonomiska tabeller	6
Investeringar	7
Exploatering	7

Nämndens uppdrag

Nämndernas uppdrag regleras i *Linköpings kommuns reglemente*, för social- och omsorgsnämnden som tillhör sektor *välfärd och socialpolitik* är uppdraget:

Nämnden ska inom kommunen svara för myndighetsutövning och verkställande enligt lagstiftning riktad till social sektor, vilken består av drygt 20 olika lagar.

Verksamheter upphandlas med stöd av Lag om offentlig upphandling (LOU) alternativt att verksamhetsuppdrag ges till Leanlink.

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstepersons bedömning och analys

Delårsrapporten är en uppföljning av Social- och omsorgsnämndens samlade verksamhet utifrån bl.a. reglemente, internbudget och förvaltningens verksamhetsplan. Genom uppföljningen kan slutsatser dras för att ta fram planer och aktiviteter för fortsatt utveckling. Syftet med uppföljning är att säkerställa att verksamhetens resurser används till det som avsetts, få god ekonomisk kontroll och att säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelade ramar och i linje med målen för god ekonomisk hushållning.

Samlad bedömning och analys av ekonomi, verksamhet och personal

Det nya verksamhetsåret inleddes med fortsatt krisledningsarbete med anledning av pandemin. I mars beslutades om ny inriktning av krisledningsarbetet. Krisledningens uppdrag övergick från pandemin till planering för mottagande av flyktingar med anledning av kriget i Ukraina. Krisledningsarbetet avslutades i juni.

Utöver krisledningsarbetet har verksamhetsåret haft ett tydligt fokus på att arbeta fram en förbättrad struktur för uppföljning och analys av ekonomin. Utgångspunkt har varit nämndens negativa resultat 2021 och differens i prognosarbetet.

Krisledningsarbetet har haft viss påverkan på förvaltningens förmåga att arbeta med samtliga aktiviteter i verksamhetsplanen för 2022. Därutöver har den omfattande personalomsättningen en påverkan på förutsättningar för att arbeta med de olika aktiviteterna i relation till angiven tidplan. Flera aktiviteter har dock påbörjats enligt verksamhetsplan för 2022 samt att tidigare beslutade åtgärder genomförs. När det gäller verksamhetsplanen är den sammantagna bedömningen att alla planerade aktiviteter för att nå nämndens mål inte kan genomföras, vilket gör att aktiviteter flyttas fram till 2023.

Samhällsutvecklingen och den situation som Linköping har med segregation och gängkriminalitet har en direkt påverkan på nämndens verksamheter och tillika budget. Detta visar sig tydligt när det gäller nämndens kostnader för placeringar av barn och unga på HVB (Hem för vård och boende), SiS (Statens institutionsstyrelse) och i familjehem. Svårigheten att rekrytera familjehem i egen regi innebär att kostnaderna för s k konsulentstödda familjehem ökat, vilket påverkar budgeten negativt.

Nämnden har fått tillskott i ram för 2022, vilket ger nämnden ett bättre ekonomiskt läge än tidigare år då underskotten varit stora och lett till att nämnden haft åtgärdsplaner för att kunna nå en ekonomi i balans.

Arbetet med att minska nämndens kostnader behöver fortgå för att nå en budget i balans innevarande budgetår samt i relation till planperioden. Det kan innebära omställningar, ambitions sänkningar och prioriteringar. Det område som främst kräver insatser är barn och unga, där omställning till mer tidiga och förebyggande insatser är en förutsättning, för att på lång sikt få ner kostnaderna.

När det gäller kostnader för dygns placeringar av vuxna personer så har det skett en minskning av placeringar och därmed också en positiv avvikelse i relation till intern budgeten. Bedömningen är att den positiva trenden kommer att pågå under resterande del av verksamhetsåret och prognos per den 31/12 beräknas till en positiv avvikelse om 13 mnkr.

Utfall per den 31/10 avseende personalkostnader är en avvikelse om ca 4,5 mnkr, mycket beroende på att ett stort antal konsulter är inne i verksamheten. Behovet av konsulter har sin förklaring i den omfattande personalomsättningen och en hög grad av vakanser, företrädesvis inom avdelning Vuxna och Barn och unga.

Resultatet per den 31 oktober för social- och omsorgsnämnden visar på en negativ avvikelse mot budget med cirka 1,5 mnkr. Prognosen för helår förväntas bli en negativ avvikelse med 12 mnkr.

Förväntad utveckling

När det gäller bas uppdraget och volymmåtten indikerar jämförelsen mellan 2021 och 2022 ingen avvikelse i nuläget i relation till vuxna. Antalet barn och unga som behöver stöd från socialtjänsten tenderar att fortsatt öka.

Det är fortsatt hög personalomsättning inom företrädesvis avdelningarna Barn och unga och avdelning Vuxna, vilket får konsekvenser i form av längre handläggningstider, försämrad arbetsmiljö samt ökade kostnader p.g.a. inhyrd personal från bemanningsföretag. Förvaltningen påbörjade hösten 2021 ett partssammansatt utvecklingsarbete innehållande flera utredningsuppdrag, där syftet är att hitta åtgärder för att behålla, attrahera och rekrytera medarbetare.

Förvaltningsdirektören beslutade i juni 2022 om följande åtgärder;

- Genomföra en lönesatsning 2022 utöver löneöversynen, samt ta fram en långsiktig lönestrategi
- Utöka bemanningen inom myndighetsutövningen genom att anställa processjurister
- Kartläggning av arbetsuppgifter för att identifiera nya kompetenser och digitalisering åtgärder, för att på kort sikt kunna skapa utrymme för socialsekreterare, LSS-handläggare och biståndsbedömare.

En redan känd utmaning nationellt och i kommunen är utmaningen avseende kompetensförsörjningen inom sektorn. Behoven inom sektorn ökar samtidigt som antalet förvärvsarbetande minskar. Detta ställer stora krav på att använda rätt kompetens till insatser, hitta nya arbetssätt och även prioritera insatser. Delvis är den ett faktum inom de yrkesgrupperna där personalomsättningen är hög. De yrkesgrupper som avses är socialsekreterare, biståndsbedömare och LSS-handläggare, där det är svårt att rekrytera in nya medarbetare.

När det gäller förutsättningar att verkställa beslut inom boendestöd och daglig verksamhet, finns idag svårigheter att verkställa beslut om dessa insatser.

Hur mycket de ekonomiska utmaningarna som finns i omvärlden kommer påverka förvaltningen är en stor osäkerhetsfaktor. Löner, hyror, el, mat etc. är faktorer som påverkar verksamheten. Om den höga inflationstakten fortsätter så kommer det få följder på äldreomsorgen som helhet.

Ekonomi

Ekonomi, belopp tkr	Prognos helår	Budget 2022	Avvikelse
Verksamhetens nettokostnader	1 669 756	1 657 756	-12 000
<i>varav kostnader</i>	<i>1 926 933</i>	<i>1 919 173</i>	<i>-7 760</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>257 177</i>	<i>261 417</i>	<i>-4 240</i>
Investeringar, netto	1 000	1 000	0

Kommentar

Största andelen av underskottet hänförs till en fortsatt hög behovsutveckling för barn och unga vilket beräknas fortgå under 2023.

Volymutveckling

Basuppdrag (volymmått)	Prognos helår	Augusti 2022	Augusti 2021
Antal familjerättsliga ärenden under året (ackumulerat)	stabil	504	1114
Antal pågående utredningar per månad barn och unga	ökning	632	596
Antal pågående utredningar per månad vuxna	stabil	506	501
Antal avslutade LSS utredningar vuxna under året	stabil	172	192
Antal vuxna i dygnsvård under året	minskning	150	165
Antal barn och unga i dygnsvård under året	ökning	407 (28)	375 (34)
Antal personer med insats LSS ej boende under året	stabil	795	797
Personer med insats boende LSS under året endast vuxna	stabil	537	551
Antal barn och unga med biståndsbeslutad öppenvård under året	ökning	622	608
Antal vuxna med biståndsbeslutad öppenvård under året	minskning	280	374

Kommentar

Pga. problem med Qlicksense så rapporterar vi samma siffror som i delårsrapporten för augusti.

Familjerätten – Från och med januari i år fastställs enklare föräldraskapsärenden digitalt via Skatteverket, vilket medfört att det är färre ärenden jämfört med förra året. Ytterligare en förändring från januari i år är att familjerätten har ansvar för s.k. informationssamtal. Informationssamtal är samtal som föräldrar ska genomgå innan de går vidare till domstol med en stämningsansökan. Dessa informationssamtal har under första kvartalet inte registrerats som ärenden. Dessa ärenden kan innebära att domstolsärenden ökar i ett senare skede.

Antal pågående utredningar – På grund av personalsituationen inom Barn och unga, tenderar utrednings tiderna att bli längre, vilket innebär att färre utredningar avslutas inom lagstadgad tid. Samtidigt som beslut kontinuerligt fattas om att inleda nya utredningar. För att korta köerna inom LSS-barn har beslut tagits om att öka på antalet LSS-handläggare och konsulter har använts.

Dygnsplaceringar barn och unga – Dygnsvården innefattar placering på HVB (hem för vård och boende), SiS (Statens institutionsstyrelse), familjehem, stödboende, skyddat boende och andra boendeformer med stödinsatser. Siffrorna avser totala antalet barn och unga i dygnsvård, varav ensamkommande barn finns inom parentes. Barn och unga placerade av sociala skäl har ökat med cirka 3 procent jämfört med föregående år.

Antal barn och unga med biståndsbeslutad öppenvård – Här redovisas inte de insatser som ges via service. Antalet barn som har öppenvårdsinsats har ökat med cirka 8 procent jämfört med samma period föregående år.

Öppenvård och dygnsplaceringar, vuxna - sammanställningen visar på en minskning av ärenden. Utvecklingen får följas under resterande del av året, då det i nuläget inte finns någon direkt orsak som förklarar minskningen.

Personal

Personal	Målvärde helår	Oktober 2022	Oktober 2021
Antal tillsvidareanställda	-	423	540
Total sjukfrånvaro	5,5	5,6	4,8
Personalavgångar externt	5,5	9,2	12

Uppgifter finns tillgängliga i QlikSense applikation: HR_KPI Verksamhetsberättelse\Delårsrapport.

Kommentar

Siffrorna är inte helt jämförbara p g a att delar av verksamheten överflyttats till IAF.

Ekonomiska tabeller

Resultat 31 oktober 2022

Drift Sammandrag, netto tkr Verksamhet	Redovisat jan-okt 2022	Budget jan-okt 2022	Avvikelse	Redovisat samma period föregående år
Nämnd- och styrelseverksamhet	1 988	2 397	409	2 184
Övrig politisk verksamhet	1 407	1 587	180	264
Alkoholtillstånd mm	-745	-42	702	998
Insatser enligt LSS, SFB och HSL	651 770	648 619	-3 151	613 567
Insatser personer m funkt.nedsättn	155 083	150 813	-4 270	145 831
Vård för vuxna med missbruksproblem	139 707	152 219	12 512	145 102
Barn och ungdomsvård	364 971	362 417	-2 554	356 883
Övriga insatser till vuxna	1 204	1 684	480	1 702
Ekonomiskt bistånd	1 976	1 532	-444	1 982
Familjerätt och Familjerådgivning	6 845	6 660	-185	6 258
Flyktningmottagande	19 017	12 254	-6 763	29 956
Gemensamma verksamheter	4 450	3 094	-1 356	5 140
Social- och omsorgsförvaltningen	32 002	34 958	2 956	36 173
Summa	1 379 675	1 378 192	-1 484	1 346 041

Prognos för helår 2022

Drift Sammandrag, netto tkr Verksamhet	Prognos helår	Budget 2022	Avvikelse	Bokslut 2021
Nämnd- och styrelseverksamhet	2 876	2 876	0	3 041
Övrig politisk verksamhet	1 932	1 932	0	1 300
Alkoholtillstånd mm	29	29	0	1 291
Insatser enligt LSS, SFB och HSL	785 291	778 596	-6 695	760 157
Insatser personer m funkt.nedsättn	183 307	181 165	-2 142	172 958
Vård för vuxna med missbruksproblem	173 475	183 167	9 692	170 143
Barn och ungdomsvård	439 320	436 761	-2 559	427 812
Övriga insatser till vuxna	1 725	2 073	348	1 572
Ekonomiskt bistånd	2 532	1 892	-639	2 412
Familjerätt och Familjerådgivning	8 676	8 172	-504	7 526
Flyktningmottagande	22 494	14 811	-7 683	28 168
Gemensamma verksamheter	5 183	3 713	-1 470	5 739
Social- och omsorgsförvaltningen	42 918	42 570	-348	41 857
Summa nettokostnader, tkr	1 669 756	1 657 756	-12 000	1 623 978
<i>varav kostnader</i>	<i>1 926 933</i>	<i>1 919 173</i>	<i>-7 760</i>	<i>1 957 007</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>257 177</i>	<i>261 417</i>	<i>-4 240</i>	<i>333 029</i>

Analys och kommentar

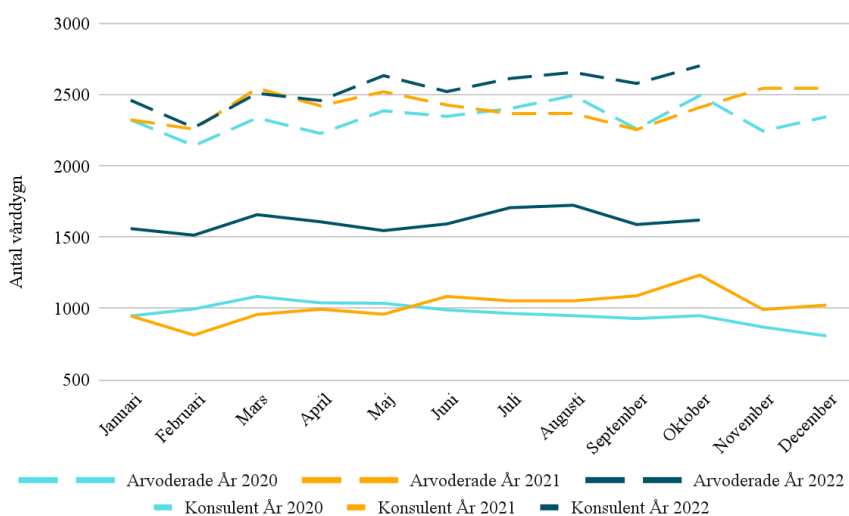
En utökning av den ekonomiska ramen har gjorts under oktober med ytterligare 3,75 mnkr för nytillkommen verksamhet avseende social och fysisk stimulans samt förbrukningsinventarier för en attraktiv inne- och utemiljö. Detta innebär att den ekonomiska ramen för Social- och omsorgsnämnden uppgår till 1 657,8 mnkr för 2022. Denna utökning beräknas dock inte vara resultatpåverkande utan balanseras av motsvarande kostnad under årets resterande månader.

Resultatet för Social- och omsorgsnämnden till och med oktober innebär ett underskott med cirka 1,5 mnkr. Bokslutet år 2021 för SON var ett underskott på ca 58 mnkr och till år 2022 har ytterligare medel tillskjutits. Bedömningen i denna prognos är dock ett underskott med 12 mnkr för år 2022. Osäkerhet föreligger inom flera områden i denna prognos både vad gäller förväntade kostnader men även effekten av genomförda samt planerade kostnadsreducerande åtgärder. Avvikelsen avser företrädesvis området barn och unga. Underskott prognostiseras även inom boendeenheten, flyktingmottagande samt inom insatser för funktionshindrade medan överskott beräknas inom dygnsplaceringar vuxna. En osäkerhet i denna prognos är vilken ekonomisk påverkan mottagandet av flyktingar från Ukraina för 2022 kommer bli. Anvisningstalet för kommunen är 376 personer men osäkerheten beror till stor del på hur många som faktiskt anländer till Linköpings kommun.

Avvikelsen inom området barn och unga beror främst på en ökning av antal vårddyggn hos konsulentstödda familjehem. Under år 2020 och 2021 har andelen konsulentstödda familjehem av alla familjehem totalt i snitt varit cirka 30 procent, medan under år 2022 har snittet varit cirka 40 procent, vilket är kostnadsdrivande i relation till kommunens egna familjehem.

Nedanstående diagram visar fördelningen mellan Social- och omsorgsnämndens arvoderade familjehem och anlitade konsulentstödda familjehem. Det som kan utläsas i diagrammet är att antalet vårddyggn för arvoderade familjehem ligger ungefär på samma nivå som år 2020 och 2021 medan antalet vårddyggn för konsulentstödda familjehem har ökat kraftigt.

Antal vårddyggn arvoderade- och konsulentstödda familjehem år 2020-2022

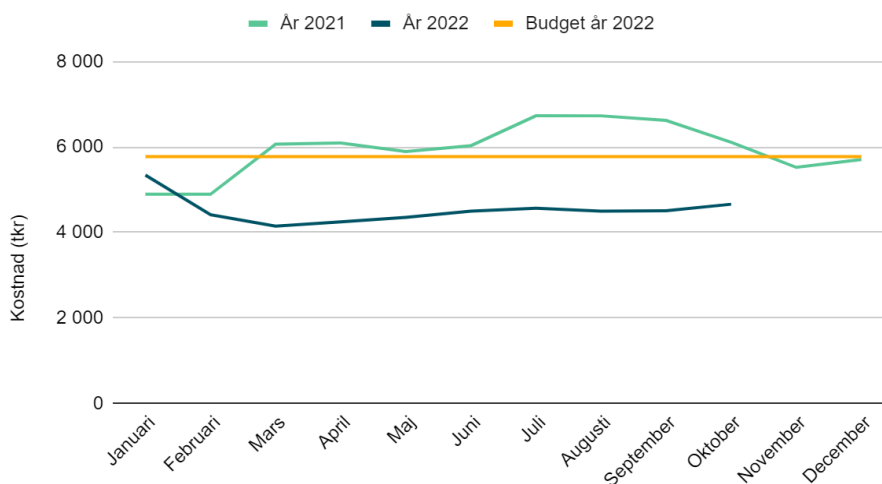

I denna prognos har det antagits att det kommer vara lika många antal vårddyggn i november och december som det var i oktober månad för dygnsplaceringar barn och unga. Resultatet för dygnsplaceringar barn och unga till och med oktober innebär ett underskott om 7,3 mnkr. Dygnsplaceringar barn och unga prognostiseras ett underskott om 9,3 mnkr.

En större avvikelse i både resultat och prognos är ett överskott för dygnsplaceringar vuxna. Resultatet till och med oktober innebär ett överskott om 11,4 mnkr. Nedan visualiseras kostnaderna år 2022 jämfört med kostnader år 2021 och budget år 2022 i ett linjediagram. Resultatet för dygnsplaceringar vuxna prognostiseras ett överskott om 13 mnkr för helår 2022.

Kostnad dygnsplaceringar vuxna år 2022 jämfört med år 2021 och budget 2022

Redovisning av åtgärdsplan

Åtgärder som genomförs är ett omfattande uppföljningsarbete på individnivå avseende insatserna boendestöd, daglig verksamhet samt kontaktperson. Målet med uppföljningarna är att säkerställa att rätt insats ges i den omfattning alternativt kan avslutas då målet med insatsen är uppfyllt. En utredning av hemmaplanslösningar vad gäller HVB och stödboende är påbörjad med förhoppning om att hitta nya sätt att möta den negativa kostnadsutvecklingen för placeringar av barn och unga.

Investeringar

Investeringar	Redovisat jan-okt 2022	Redovisat jan-okt 2022	Prognos 2022	Prognos 2022	Prognos 2022	Investerings- ram	Avvikelse
Belopp tkr	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Netto	2022	
Ospecificerade investeringar	0	0	1 000	0	1 000	1 000	0
Summa investeringar	0	0	1 000	0	1 000	1 000	0
varav utgifter	0	0	1 000	0	1 000	1 000	0
varav inkomster	0	0	0	0	0	0	0

Analys och kommentar

Ospecificerade investeringar avser kontorsutrustning samt installation av överfallsalarm.